

Humanistisch Verbond

Steunfonds Humanisme

**Samengevoegde Jaarrekening 2010
van
Verslaggevende eenheid
Stichting Steunfonds Humanisme
en
Vereniging Humanistisch Verbond
te
Amsterdam
en
Stichting Vrienden van het Humanistisch Verbond afdeling Haaglanden
te
Den Haag**

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft,
Paragraaf voor identificatiedoelenden:
KPMG Accountants N.V.

Inhoudsopgave

	pagina
<i>Jaarverslag</i>	
Bestuursverslag	1
<i>Jaarrekening</i>	
Balans per 31 december 2010	13
Staat van baten en lasten over 2010	14
Kasstroomoverzicht	15
Algemene toelichting en grondslagen voor waardering en Resultaatbepaling	16
Toelichting op de balans	18
Toelichting op de staat van baten en lasten	23
Lastenverdeling (model C)	28
Toelichting op de lastenverdeling (model C)	29
<i>Overige gegevens</i>	
Controleverklaring	32
Resultaatbestemming	34

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraf of identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

BESTUURSVERSLAG SAMENGEVOEGDE JAARREKENING 2010

1. Inleiding

De *vereniging het Humanistisch Verbond (HV)*, statutair gevestigd in Utrecht, is een levensbeschouwelijke vereniging. Op 31 December 2010 heeft de vereniging 12.905 leden, 40 afdelingen en 2 lokale ledeninitiatieven. Zo'n 425 leden zijn aangesloten bij Jong HV, de jongeren in de vereniging.

Gelieerde en verbonden partijen

Het Humanistisch Verbond heeft met meerdere andere organisaties op humanistische grondslag een relatie. In de meeste gevallen is er sprake van een relatie op 'afstand'. Dergelijke organisaties, veelal stichtingen, zoals Stichting Huisvesting Humanistisch Verbond Groningen, Stichting Humanistische Uitvaartbegeleiding, de Humanistische Omroep, Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs, Stichting HVO Primair, de Universiteit voor Humanistiek, Stichting Socrates, het Humanistisch Historisch Centrum, zijn weliswaar op humanistische grondslag georganiseerd, maar functioneren volledig zelfstandig en hebben eigen, specifieke doelstellingen die los staan van het Humanistisch Verbond. Het Verbond is in het verleden vaak betrokken geweest als (mede-) oprichter van deze stichtingen en heeft meestal het benoemingsrecht van leden van het bestuur.

Met enkele andere organisaties/stichtingen is de relatie intensiever. Niet alleen is sprake van benoeming van de bestuurders door het Verbond (of één van de afdelingen), maar het doel van deze stichtingen is eigenlijk alleen het (financieel) ondersteunen van het werk van het Humanistisch Verbond (soms specifiek in één van de afdelingen) en beheren van het daartoe in de stichting bijeengebracht vermogen.

In de statuten van deze stichtingen is bepaald dat in geval van liquidatie het vermogen aan het Humanistisch Verbond (en/of één van de afdelingen) toevalt.

Dergelijke stichtingen worden vanwege deze sterke verbondenheid met het Humanistisch Verbond in de samengevoegde jaarrekening meegeconsolideerd. Het gaat om de volgende stichtingen:

- De Stichting Steunfonds Humanisme
- De Stichting Vrienden van Humanistisch Verbond afdeling Haaglanden

2. Statutaire doelstelling

De *vereniging HV* stelt zich ten doel

1. Allen te verenigen die instemmen met het humanistisch beginsel; dat wil zeggen met menselijke vermogens het leven en de wereld trachten te begrijpen; waarbij wezenlijk voor de mens wordt geacht zijn vermogen tot onderscheidend oordelen waarvoor niets of niemand buiten hem verantwoordelijk kan worden gesteld. Daarbij is ook het nemen van verantwoordelijkheid voor zijn/haar omgeving van essentieel belang. Centrale waarden zijn zelfbeschikking, vrijheid, gelijkwaardigheid en verdraagzaamheid.
2. Een centrum te zijn voor verdieping, verspreiding en verdediging van de humanistische levensbeschouwing.
3. Activiteiten te ontwikkelen of deel te nemen aan activiteiten van anderen welke bijdrage aan het ontstaan van een samenleving van mensen die zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid voor zichzelf, hun medemens, de natuur en de samenleving.

De *stichting Steunfonds Humanisme* heeft ten doel het bijeenbrengen en beheer van financiële middelen ten behoeve van het Humanistisch Verbond.

De *Stichting Vrienden van Humanistisch Verbond afdeling Haaglanden* heeft als doel het financieel ondersteunen van HV Haaglanden bij activiteiten die de doelstelling van het Humanistisch Verbond ondersteunen en uitdragen. Deze activiteiten dienen plaats te vinden in de regio Haaglanden.

KPMG
KPMG Audit

Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.

Paraf voor identificatiedoeleinden: 1

KPMG Accountants N.V.

3. Bestuursbeleid

3.1 Humanistisch Verbond

Het Meerjarenprogramma Zelf denken, samen leven 2007 t/m 2011 (MJP), vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering 2007, is leidraad voor het bestuursbeleid. In het MJP staan vier doelen centraal:

- een herkenbare rol van de humanistische levensbeschouwing als een morele en zinvolle levensvisie in de publieke, maatschappelijk-politieke discussie: *het publieke humanisme*;
- het in beeld brengen en op eigentijdse wijze benutten van de rijke traditie aan humanistische inspiratiebronnen bij maatschappelijke en persoonlijke zingevingvragen: *existentieel humanisme*;
- versterking van het draagvlak voor en aanbod van humanistische diensten - geestelijke begeleiding in de zorg, defensie en justitie, uitvaartbegeleiding, vormingsonderwijs en relativering - en het ontwikkelen van een inhoudelijk inspirerende relatie tussen de humanistische dienstverleners en het HV: *gezonden en verbonden*;
- een groeiend aantal leden, grotere betrokkenheid van leden bij de verdieping en profilering van de humanistische levensbeschouwing en versterking van de samenwerkingsrelaties binnen en buiten de Humanistische Alliantie: *van verbond naar netwerk*.

Het meerjarenprogramma wordt uitgevoerd door middel van jaarprogramma's en –begrotingen.

Het hoofdbestuur vergaderde in 2010 zeven maal. Verschillende inhoudelijk onderwerpen stonden op de agenda:

- het hoofdbestuur stemde in met het ondersteunen van burgerinitiatief 'Uit vrije wil' en ging akkoord met het inhoudelijke voorstel voor een standpunt over euthanasie bij 'voltooid leven';
- een visie-ontwikkeling over het overheidsbeleid inzake vreemdelingendetentie, m.n. over de groep zogenaamd 'onuitzetbaren';
- de commissie Herziening Beroepscode en Benoemingsprocedure voor de geestelijk begeleiders werd ingesteld;
- voor de noodzakelijke vernieuwing van de geestelijke verzorging in de zorgsector werd het beleidsplan *Strategie HGV-Z 2010-2016* besproken en goedgekeurd;
- de lobbystrategie om de dreigende korting op de formatie van humanistisch raadswerk in justitiële inrichtingen als gevolg van een behoeftepeiling onder gedetineerden het hoofd te bieden;
- de toekomst van de vereniging en de vereenvoudiging en het beheer van de financiën van de vereniging;

Andere bestuurszaken betroffen de Humanistische Alliantie en de werkstichtingen.

- Zo besprak het bestuur het conceptmeerjarenplan van de Humanistische Alliantie en de betekenis daarvan voor de lidorganisaties. De reacties op het concept zijn meegenomen op de beleidsdag en ingebracht in de vergadering van de Alliantie.
- Bestuursoverleg vond plaats met omroep HUMAN over zijn intentieverklaring om te gaan samenwerken met de VPRO. Later in het jaar werd deze intentieverklaring omgezet in daadwerkelijke samenwerking: HUMAN wordt vanaf 1 januari 2011 een 'imprint' van de VPRO.
- Er was overleg met de Raad van Toezicht en het College van Bestuur van de Universiteit voor Humanistiek. Voorts werd de samenwerking tussen directie en het College van Bestuur over humanistisch geestelijke verzorging verder uitgewerkt. Afsproken is ondermeer dat een vertegenwoordiger van het HV deelneemt aan de werkveldoverleggen van de drie masteropleidingen van de Universiteit.

Tot slot kwamen reguliere zaken aan de orde zoals:

- het jaarprogramma 2010, het jaarverslag 2009, de jaarrekening 2009 en de begroting 2011;
- benoemingen van geestelijk verzorgers en voordrachten voor Stichting HVO, Stichting HVO Primair, Raad van Toezicht Hivos, Stichting Humanistische uitvaartbegeleiding en Stichting Vrienden van HV Haaglanden.

4 Juni vond de personeelsbijeenkomst plaats met het bestuur.

24 Juni vond de jaarlijkse beleidsdag plaats met bestuur, directie en medewerkers.

KPMG

KPMG Audit

Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.

Plaats voor identificatie doeleinden: 2

KPMG Accountants N.V.

3.2 Steunfonds Humanisme

De werkzaamheden van het Steunfonds bestaan uit:

- Informatie over en werving van nalatenschappen en de dienst Executeur Testamentair (ET-schap).
- Juridische en fiscale afhandeling van nalatenschappen.
- Uitvoering ET-schap.
- Werving en beheer van notariële schenkingsakten.
- Beheer vermogen HV.

Het bestuur vergaderde in 2010 vier keer in aanwezigheid van de directie HV.

De belangrijkste onderwerpen waren:

- advertentiebeleid werving ET-schappen;
- opbrengsten nalatenschappen, notariële schenkingsakten, voor- en najaarsactie;
- opbrengsten en beheer beleggingen;
- duurzaam beleggen;
- rentepercentage vermogen afdelingen HV.

Een deel van de inkomsten draagt het Steunfonds jaarlijks af aan het landelijk bureau van het Humanistisch Verbond ten behoeve van de begroting. In 2010 was deze bijdrage € 950.000 plus een incidentele bijdrage ten behoeve van de overdracht van de HV archieven van het Humanistisch Archief naar het Utrechts Stadsarchief (€ 17.718).

Een ander deel van de inkomsten werd belegd in obligaties en aandelen om de financiële continuïteit van het Verbond ook op langere termijn te borgen.

4. Doelstelling activiteiten en resultaten

In het "Programma Zelf denken, samen leven 2010" zijn de centrale doelstellingen van het Meerjarenprogramma 2007 t/m 2011 uitgewerkt in vier programmalijnen:

- *Publiek humanisme*: het ontwikkelen en naar buiten brengen van humanistische visies op maatschappelijke thema's via debat, dialoog, artikelen, ingezonden brieven en persberichten. In 2010 zijn met name activiteiten ontwikkeld rond de thema's 'Zelfbeschikking en het waardig levenseinde', 'Humane vreemdelingenbewaring' en 'Privacybescherming'.
- *Existentieel humanisme*: het op eigentijdse wijze benutten van humanistische inspiratiebronnen bij maatschappelijke en persoonlijke zingevingsvragen. In 2010 werd de digitale humanistische canon verder uitgebouwd. Het aantal unieke bezoekers van de canon was 3.00 per maand. Verder is het visiedocument Eigentijds Humanisme afgerond en toegezonden aan alle leden. In het kader van het thema 'levenskunst' werd een cursus onder die titel ontwikkeld en als pilot uitgezet in vier afdelingen. De cursus wordt in 2011 gecontinueerd.
- *Gezonden en verbonden*: het versterken van de kwaliteit van en vraag naar humanistisch geestelijke begeleiding. In 2010 stond de betrokkenheid van het HV bij de geestelijke begeleiding bij justitie en defensie vooral in het teken van de gevolgen van de bezuinigingen op deze dienst. In de zorg liet de formatie voor geestelijke begeleiding een voorzichtige groei zien. De activiteiten waren vooral gericht op versterking van vernieuwende initiatieven in de geestelijke begeleiding. Het in 2009 gestarte intervisietraject Learning Communities was in 2010 positief geëvalueerd door de 50 deelnemers en wordt in 2011 gecontinueerd.
- *Van verbond naar netwerk*: het versterken van de betrokkenheid van leden. In de tweede helft van 2010 was de onderzoeksbureau NewCom gestart met de ontwikkeling van een digitaal HV ledenpanel. Dit panel moet een belangrijke rol spelen in het verkrijgen van inzicht in de wensen en meningen van de leden en in het betrekken van leden bij projecten en activiteiten. Voorjaar 2011 wordt het ledenpanel allereerst ingezet voor de ontwikkeling van een nieuw meerjarenprogramma. In 2010 zijn we erin geslaagd om in samenwerking met een groeiend aantal afdelingen publieksactiviteiten te organiseren in het kader van het publieke humanisme. De voorbereidingen van een jubileumcampagne *Humanisme ligt op straat* – in 2011 uit te voeren in samenwerking met minimaal 20 afdelingen – werden eind 2010 gestaakt wegens onvoldoende draagvlak en draagkracht bij de afdelingen.

KPMG
KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Palaaf voor identificatiedoelinden:
KPMG Accountants N.V.

Het *Jaarbeeld 2010*, Voor een verdiepend persoonlijk en maatschappelijk humanisme biedt een overzicht van de activiteiten, doelen en resultaten van de activiteiten in 2010. Het Jaarbeeld is 21 maart 2011 aan alle leden toegezonden en is vanaf 1 april 2011 in te zien via de HV-website/ "Over ons".

De totale bestedingen aan de doelstellingen in relatie tot de totale baten was in 2010 54,80%.

5. Fonds- en ledenwerving

5.1 Ledenwerving

In de eerste helft van 2010 werd geïnvesteerd in de ontwikkeling van een radiospot voor de ledenwerfcampagne "Geloof u ook meer in het leven voor de dood?". Zes bekende Nederlanders waren bereid hieraan mee te werken. Alexander Pechtold, Bas Haring, Erwin Olaf, Hanneke Groenteman, Karin Spaink en Nelleke Noordervliet spraken ieder een eigen radiospot in, die in september 2010 de ether zijn ingegaan.

Naast de radiospot werd voor de ledenwerving ook gebruik gemaakt van advertenties, banners en boekenleggers.

De campagne resulteerde in 2010 in 1.024 nieuwe leden. Het aantal uitschrijvingen bedroeg 771. In vergelijking met andere jaren is dat hoog: 582 in 2009; 578 in 2008. Oorzaak hiervan was een opschoningactie van het ledenbestand inzake achterstallige contributie. Deze actie heeft tot bijna 193 uitschrijvingen vanwege financiële redenen geleid. In 2009 was dat aantal 35.

5.2 Fondswerving

In mei en november vonden twee ledenacties plaats voor een extra donatie. Voorheen werden deze voor- en najaarsactie door HV en Steunfonds Humanisme samen uitgevoerd. Met ingang van 2010 gebeurt dit op titel van het HV.

De opbrengst van de acties was € 77.978. Dit is in lijn met de opbrengsten in voorgaande jaren.

In 2010 hebben 494 mensen informatie opgevraagd over de mogelijkheid om het Steunfonds te benoemen tot executeur in hun nalatenschap. Dit heeft geresulteerd in 36 nieuwe erfstellers. Per 31 december 2010 telde het bestand 501 erfstellers.

Voorts zijn er in 2010 in totaal 61 nalatenschappen in behandeling geweest, waarvan er 17 nieuw in behandeling zijn genomen, 37 nalatenschappen doorlopen vanuit voorgaande jaren en zeven zaken zijn afgehandeld.

Met het oog op versterking van de samenhang tussen het wervingsbeleid van Steunfonds en HV werd in september besloten om het beleid van het Steunfonds te integreren in een nieuw Meerjarenprogramma HV en Steunfonds. Dit programma zal in 2011 worden ontwikkeld.

De verhouding van de kosten voor fondsen- en ledenwerving in relatie tot de totale baten eigen fondswerving was in 2010 14,13%.

6. Financiën

Het boekjaar 2010 werd afgesloten met een positief resultaat van € 888.918. Begroot was een negatief resultaat van € 584.483.

6.1 Baten

De inkomsten in 2010 waren hoger dan begroot, te weten € 1.469.871 (totale baten € 3.223.408). Dit positieve resultaat had enerzijds te maken met de hogere baten uit fondsenwerving, met name uit nalatenschappen, en anderzijds met de hogere baten uit beleggingen (zie toelichting blz. 23)

6.2 Lasten

De gerealiseerde uitgaven in 2010 waren nagenoeg overeenkomstig de begroting

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Pakket voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

6.3 Vermogen en beleggingen

De 40 afdelingen van het Humanistisch Verbond hebben een grote mate van zelfstandigheid. 15% Van de contributie-inkomsten is bestemd voor de afdelingen. Dat bedrag wordt verdeeld naar rato van het aantal leden en afhankelijk van het 'eigen vermogen' van een afdeling. Is dat vermogen te hoog (de berekeningswijze hiervoor is vastgelegd in het huishoudelijk reglement) dan wordt geen contributie afgedragen.

In 2010 werd € 63.279 afgedragen aan 27 afdelingen. 12 Afdelingen ontvingen geen contributie vanwege een te groot eigen vermogen en één afdeling heeft geen financiële verantwoording ingediend.

Het Steunfonds belegt een deel van de inkomsten in obligaties en aandelen om de financiële continuïteit van het Verbond ook op langere termijn te borgen. Het beheer van de beleggingsportefeuille is uitbesteed aan Schretlen en Co. Gezien de doelstelling van HV en Steunfonds is het risicoprofiel van de beleggingen 'gematigd defensief'.

De bank acteerde in 2010 op basis van een mandaat om binnen de marge van 60% vastrentende waarden (obligaties), 30% aandelen en 10% alternatieve beleggingen, wijzigingen aan te brengen in de portefeuille. Wijzigingen in de portefeuille werden vooraf voorgelegd aan de penningmeester en vervolgens goedgekeurd door het bestuur van het Steunfonds.

Overeenkomstig de afspraak vonden verschuivingen in de beleggingsportefeuille plaats ten gunste van duurzame en ethische fondsen.

In september en december 2010 vond een bespreking plaats met de accounthouder van Schretlen over de prestaties van de portefeuille.

In de septemberbespreking werd besloten de alternatieve beleggingen tot 0% af te bouwen ten gunste van vastrentende waarden op het moment dat de verkoop een gunstig resultaat oplevert.

Eveneens werd besloten het rentepercentage te verhogen dat het Steunfonds betaalt aan afdelingen van het HV die hun vermogen hebben ondergebracht bij het Steunfonds. De rente werd verhoogd van 1,5% (0,5% + 1%) naar 3,09% (2,09% + 1%) om te voorkomen dat afdelingen hun vermogen onderbrengen bij een andere bank.

6.4 Functie en omvang continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve van het HV (Vereniging en Steunfonds Humanisme) omvat exclusief bestemmingsreserves per 31 december 2010 € 7.365.064, tegenover € 6.523.477 per 1 januari 2010.

Naast de financiering van het HV heeft het eigen vermogen ook de functie het risico van tegen- of wegvallende inkomsten op te vangen.

Met name de inkomsten uit nalatenschappen zijn met grote onzekerheden omgeven: wanneer nalatenschappen vrijkomen en wat de omvang ervan zal zijn is volstrekt onvoorspelbaar. Ook is sprake van toenemende concurrentie in het werven van nalatenschappen.

Anders dan de baten zijn de kosten van HV/Steunfonds Humanisme in belangrijke mate als 'vast' te typeren. Eventuele noodzakelijke aanpassing van de kostenstructuur onder handhaving van de continuïteit van de organisatie vergt derhalve geruime tijd.

Tegen de achtergrond van deze risico's is een aanzienlijk deel van het eigen vermogen benodigd om enerzijds continuïteitsrisico's voor de korte- en lange termijn te kunnen dekken en een redelijk aantal jaren door te kunnen gaan om alternatieve inkomsten bronnen te genereren. Anderzijds is de reserve ook nodig om in geval van reorganisaties de kosten van een fatsoenlijk Sociaal Plan te kunnen dekken.

Het CBF geeft aan dat van het eigen vermogen een bedrag van 1,5 keer de uitvoeringskosten gereserveerd kan worden als continuïteitsreserve voor de korte termijn. Daarnaast is er volgens de CBF-systematiek ook behoefte aan een continuïteitsreserve om ook in de toekomst aan de verplichtingen jegens de doelstelling te kunnen voldoen.

Normering omvang continuïteitsreserve

Deze bestaat uit vier elementen:

1. De normale CBF norm. Deze norm geeft een buffer om de kosten voor de korte termijn op te vangen.
2. Een opslag op de CBF norm in verband met de bijzondere kostenstructuur van het Humanistisch Verbond. In tegenstelling tot veel goede doelen organisaties heeft het Humanistisch Verbond

Van het Humanistisch Verbond
30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft. 5
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

veel eigen kosten en bijna geen subsidie-uitgaven wat met zich meebrengt dat niet bespaard kan worden door minder projecten van anderen te subsidiëren. Besparingen zijn uitsluitend te bereiken door afbouw van de eigen organisatie.

3. Een separate component omdat het vermogen niet alleen een opvang van risico's is maar een belangrijke inkomstenstroom waarmee de activiteiten gefinancierd worden.
4. De externe opbrengstenstroom uit hoofde van nalatenschappen is erg belangrijk maar erg onvoorspelbaar en volatiel. Er is extra vermogen nodig om deze fluctuaties op te vangen.

6.5 Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserves betreffen door het bestuur geormerkte gelden voor specifieke doeleinden. Het zijn geen verplichtingen aan derden.

- De bestemmingsreserve t.b.v. de dienstverlening afdelingen betreft een reservering ten behoeve van extra activiteiten voor/door HV afdelingen en activiteiten in regio's waar geen afdeling bestaat. De reservering is afkomstig uit de middelen van opgeheven afdelingen. In 2010 werd € 34.034 toegevoegd vanuit een ontvangen legaat
- In 2010 werd een nieuwe bestemmingsreserve gevormd ter dekking van de kosten voor de vervanging van zieke werknemers in de toekomst.
- De reservering ten behoeve van HV Haaglanden, beheerd door de Stichting Vrienden van het Humanistisch Verbond afdeling Haaglanden. In 2010 werd het resultaat van de stichting ad € 31.101 gemuteerd op deze bestemmingsreserve.

7. Samenvatting Verantwoordingsverklaring

In de Verantwoordingsverklaring van het HV en het Steunfonds Humanisme wordt verwoord hoe inhoud wordt gegeven aan de principes van scheiding van functies, doelbereik en efficiënte middelenbesteding en van een heldere omgang met belanghebbenden.

7.1 Toezicht en bestuur

De Algemene Ledenvergadering (ALV) is het hoogste orgaan van de vereniging. De ALV houdt toezicht op het bestuurlijk functioneren. Het hoofdbestuur heeft daartoe in 2010 de beleidsvoornemens en de begroting 2011 ter vaststelling voorgelegd aan de ALV, die hiermee heeft ingestemd.

Eveneens is het Jaarbeeld 2009 en de jaarrekening 2009 ter goedkeuring voorgelegd aan de ALV, die hiermee akkoord is gegaan.

7.2 Evaluatie bestuur en directie

In 2010 heeft er geen bestuursevaluatie plaatsgevonden. Wel werd de portefeuilleverdeling aangepast. Gezien de zwaarte van de portefeuille geestelijke verzorging werd besloten deze te verdelen over twee bestuursleden en voor werving en communicatie geen aparte portefeuille in te stellen.

Het bestuur (voorzitter en algemeen secretaris) had 14 februari 2011 een evaluatiegesprek over 2010 met de directeur.

7.3 Doelbereik en effectiviteit

Doelbereik

Het *Jaarprogramma Zelf denken samen leven 2010* is het vierde jaarplan ter realisering van het Meerjarenprogramma 2007 t/m 2011.

De activiteiten ter uitvoering van het jaarplan zijn ondergebracht in de programma's Maatschappelijke discussie, Humanistische diensten, Ontwikkeling vereniging, Fonds & ledenwerving, Communicatie.

De activiteiten ten behoeve van het Steunfonds zijn ondergebracht in het onderdeel Beheer nalatenschappen.

De voortgang van de activiteiten en het realiseren van de doelstellingen worden bewaakt via maandelijks werkoverleg met de directie. Werkoverleg inzake de afhandeling en het beheer van nalatenschappen en en notariële schenkingsakten vindt een keer per zes weken plaats.

Verslaglegging over het verloop van de activiteiten en de resultaten vindt plaats middels een Jaarbeeld 2010 dat in maart 2011 is verschenen.

KPMG

KPMG Audit

Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft
Paraaf voor identificatie doeleinde 6
KPMG Accountants N.V.

Besteding middelen

Uitgangspunt voor de besteding van de beschikbare middelen zijn:

- een maximale besteding ten gunste van de doelstelling;
- het percentage middelen besteed aan de eigen fondswerving bedraagt geconsolideerd HV en Steunfonds Humanisme maximaal 25% (CBF norm).

Ten behoeve van een effectieve besteding van de middelen worden op jaarbasis budgetten vastgesteld voor de diverse programma's en activiteiten. Op basis van financiële rapportages vindt drie keer per jaar een bespreking plaats tussen verantwoordelijke budgethouders en directie over de voortgang in de uitgaven. Dit kan tot aanpassingen van de activiteiten dan wel van de budgetten leiden. Afwijkingen van de budgetbegroting moeten vooraf worden gemeld aan de directie. Daarnaast brengt de directie op basis van financiële rapportages drie keer per jaar verslag uit aan het bestuur over de voortgang in de bestedingen en inkomsten. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden besproken en kunnen aanleiding zijn voor wijzigingen in de voorgenomen activiteiten.

Het percentage totale bestedingen aan het realiseren van de doelstellingen in relatie tot de totale baten was in 2010 54,80%.

De verhouding van de totale bestedingen aan de doelstelling in relatie met de totale lasten was 75,67%.

De verhouding van de kosten voor fondsenwerving in relatie tot de totale baten is in 2010 14,13%. Dit is ruim onder de CBF norm.

Het percentage van de bestedingen ten behoeve van beheer en administratie in relatie tot de totale lasten was 6,88%.

7.4 Communicatie met belanghebbenden

Het HV ziet als zijn opdracht 'het verdiepen en uitdragen van de humanistische levensbeschouwing en bijdragen aan het realiseren van een humane samenleving'. Op grond van deze opdracht is iedereen die deel uitmaakt van onze samenleving in principe een belanghebbende van het HV.

Primaire belanghebbenden zijn echter:

- de leden;
- actieve leden (afdelingsbesturen, activiteitencommissies, ledengroepen).

Leden ontvangen vier keer per jaar het *ledenblad Humus*, dat hen informeert over landelijke HV activiteiten. Daarnaast ontvangen leden geregeld *H- nieuws van de afdeling* waarvan ze deel uitmaken.

Daarnaast kunnen (actieve) leden zich abonneren op de maandelijks een *digitale nieuwsbrief* over de belangrijke gebeurtenissen en activiteiten in het HV. Eind 2010 waren meer dan 900 nieuwsbrieflezers.

Ook kunnen leden zich informeren via de *HV-website* voor nieuws en actualiteiten over het HV en de humanistische beweging.

Voor de lokale activiteiten kunnen leden terecht op de *afdelingspagina's van de website* en voor ondersteuning bij hun activiteiten kunnen ze terecht op de *servicepagina's*.

Over de voortgang en resultaten van de activiteiten worden leden geïnformeerd via het *Jaarbeeld* dat in maart naar alle leden wordt gestuurd en via de ALV.

Om leden inzicht te geven in de besteding van de financiële middelen worden de *Jaarrekening HV*, *Steunfonds Humanisme* en de *geconsolideerde jaarrekening* integraal gepubliceerd op de website.

De afzonderlijke jaarrekening HV wordt vastgesteld door de ALV.

De jaarrekening van het Steunfonds Humanisme wordt vastgesteld door het bestuur van de stichting Steunfonds.

De jaarrekening van de stichting Vrienden van Humanistisch Verbond afdeling Haaglanden wordt vastgesteld door het bestuur van de stichting.

7.5 Werk in uitvoering

Verbetering van het financiële beheer van de afdelingen was onderwerp van het jaarlijkse penningmeestersoverleg op 29 september 2010. Voorzitter van dit overleg is de penningmeester van het bestuur HV landelijk.

Op de agenda stond onder meer een notitie *Richtlijnen voor beheer en controle financiën afdelingen*. De notitie bevatte een voorstel om een financiële commissie in te stellen die in 2011 met richtlijnen

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V. 7

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.
30 AUG. 2011

moet komen voor verbetering van het beheer en controle van de afdelingsfinanciën. De ALV ging 27 november akkoord met dit voorstel.

Deze commissie – bestaande uit de penningmeester hoofdbestuur HV en vier afdelingspenningmeesters - kwam in 2010 één keer bij elkaar.

8. Samenstelling bestuur

8.1 Humanistisch Verbond

Het **bestuur** van het Humanistisch Verbond bestaat op 31 december 2010 uit:

Rein Zunderdorp voorzitter

Sinds: november 2005

Portefeuille: woordvoerder/representatie HV, visie, vertegenwoordiging HV in bestuur Universiteit voor Humanistiek, Stichting Socrates, Humanistische Alliantie

Functie dagelijks leven: Directeur Zunderdorp Beleidsadvies & Management

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Radio Nederland Wereldomroep
- Voorzitter Forum on Debt and Development
- Vice-voorzitter Trefpunt PvdA en Levensovertuiging

Magdeleen Sturm, algemeen secretaris

Sinds: november 2007

Portefeuille: personeel en organisatie, fonds&ledenwerving

Functie dagelijks leven: partner Lysias consulting group

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Stichting Steunfonds Humanisme
- Redactielid Managementsite
- Mentor Stichting Giving Back.

Jan van Oudenaarden, penningmeester

Sinds: november 2003

Portefeuille: financiën/CBF-keur, DVO Humanitas, Steunfonds Humanisme, vertegenwoordiging HV

Stichting De Weezenkas

Nevenfuncties:

- Voorzitter bestuur Humanitas District Oost
- Bestuurslid Nederlandse Maatschappij voor Nijverheid en Handel, departement Deventer

Rob Buitenweg, algemeen bestuurslid

Sinds: november 2005

Portefeuille: internationaal, visie

Functie dagelijks leven: voormalig Hoofddocent Mensenrechten Universiteit voor Humanistiek

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Europese Humanistische Federatie

Saskia Daru, algemeen bestuurslid

Sinds: november 2003

Portefeuille: verenigingszaken, Jong HV

Functie dagelijks leven: projectleider Vrijwillige Inzet MOVISIE

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Vereniging van Eigenaren De Nieuwe Manege

Ina Bakker, algemeen bestuurslid

Sinds: 2010

Portefeuille: geestelijke verzorging Zorg

Functie dagelijks leven: zelfstandig adviseur

Jan Hein Mooren, algemeen bestuurslid

Sinds: 2010

Portefeuille: geestelijke verzorging Defensie/Justitie

Functie dagelijks leven:

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft. 8
Paraf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

Universitair Docent Psychologie van zingeving en levensbeschouwing/Praktische humanistiek, in het bijzonder geestelijke begeleiding.

Nevenfuncties:

Lid Regiegroep Ambtelijke Binding van de Vereniging voor Geestelijk Verzorgers in Zorginstellingen.

Overeenkomstig de Code Goed Bestuur werd met ingang van november 2009 de zittingstermijn van bestuursleden aangepast. Bestuursleden hebben een zittingstermijn van vier jaar en kunnen maximaal één keer worden herbenoemd. Voor zittende bestuursleden geldt een overgangsregeling.

Het (landelijk) bestuur werd in zijn functie ondersteund door een **bezoldigde directie**. Deze is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering en stuurt de uitvoeringsorganisatie (landelijk bureau) aan.

De directie kan daarnaast ook bepaald beleid vaststellen, waarna het bestuur dat beleid dient goed te keuren.

De verantwoordelijkheid van de directie is vastgelegd in een directiestatuut.

Directie: *Ineke M. de Vries*

Nevenfuncties:

Lid Dagelijks Bestuur Humanistische Alliantie (vice-voorzitter en penningmeester)

Voorzitter Programmaraad Humanistische Omroep Stichting (HUMAN)

Bestuurslid Humanistische Omroep Stichting

Salariëring geschiedt volgens de CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening

De directeur heeft een aanstelling van 36 uur (= fulltime) voor onbepaalde tijd.

Over 2010 is de salariëring van de directie getoetst aan de Adviesregeling beloningen directieuren van goede doelen organisaties van de Vereniging Fondswervende Instellingen (VFI). Deze adviesregeling is gebaseerd op de CAO voor rijksambtenaren.

De toetsing wijst uit dat het salaris in 2010 € 3.848 boven de norm van het VFI ligt. De overschrijding is het gevolg van een bestuursbesluit inzake de uitkering van een variabele beloning in april 2010 ter hoogte van het toenmalige maandsalaris

8.2 Steunfonds Humanisme

Het bestuur van het Steunfonds Humanisme bestaat op 31 december 2010 uit:

Gerrit Jan van Otterloo, voorzitter

Sinds: 17 september 2001

Functie dagelijks leven: - Zelfstandig ondernemer opererend als:

Gemachtigde/deskundige College sanering zorginstellingen (bijzondere opdrachten, saneringen en onroerend goed)

Onderzoeker

Publicist en inleider

(Internationaal) adviseur

Bemiddelaar en begeleider van fusies

- Voorzitter Raad van Bestuur Stichting Continuering Uitvoering AWBZ West (Haagse Wijk- en Woonzorg; tot 1 april 2010)

- Voorzitter Raad van bestuur Continuering Uitvoering AWBZ en WMO Groningen e.o. (Thuiszorg Groningen; tot 1 juni 2010)

Nevenfuncties:

Voorzitter Raad van Toezicht Stivoro (voor een rookvrije toekomst)

Vice voorzitter Raad van Toezicht Stichting Steinmetz/de Compaan te Den Haag (tot 1 april 2009)

Voorzitter Stichting HSHB (Steunfonds voor humanistische projecten in de ouderenzorg)

Stichting HSHB Dienstverlening

Secretaris Kring van Experts (Krex), vereniging gemachtigde Csz

Chairman Stichting Health Management and Quality

Secretaris commissie rechtspositie van de vereniging oud-parlementariërs Tweede Kamer

Tjittra Basdew, Secretaris/penningmeester

Sinds: 20 augustus 2001

Functie dagelijks leven: zelfstandig ondernemer, opererend als Financieel Management Consultants rapport d.d.

Nevenfuncties: geen

KPMG

KPMG Audit

Rechtspraak en Management Consultants rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatie doeleinden.
KPMG Accountants N.V.

Wim Meijling, Algemeen bestuurslid

Sinds: 9 december 2002

Functie dagelijks leven: Notaris Notariskantoor Mollink Wunsch te Losser

Nevenfuncties:

Lid Kamer van Toezicht over de notarissen en kandidaat-notarissen Almelo

Docent Erfrecht Beroepsopleiding notariaat

Namens het HV: Lid Raad van Toezicht Zorgcentrum De Posten te Enschede

Voorzitter Stichting Holding van Landschoot te Denekamp

Magdeleen Sturm, algemeen bestuurslid

Sinds: 26 april 1999

Functie dagelijks leven: Partner Lysias consulting group

Nevenfuncties:

Algemeen secretaris hoofdbestuur Humanistisch Verbond

Redactielid Managementsite

mentor Stichting Giving Back

Alle bestuursleden zijn actief op onbezoldigde basis. Zij kunnen onkosten declareren op basis van specificaties. Aan bestuurders worden geen leningen voorschotten en garanties verstrekt.

Overeenkomstig de Code Goed Bestuur werd met ingang van november 2008 de zittingstermijn van bestuursleden aangepast. Bestuursleden hebben een zittingstermijn van vijf jaar en kunnen maximaal één keer worden herbenoemd. Voor zittende bestuursleden geldt een overgangsregeling

Als gevolg van het besluit om met ingang van 2010 de werkzaamheden van het Steunfonds te concentreren op een kwalitatief goede uitvoering van ET-schappen, de afhandeling van nalatenschappen, een zorgvuldig beheer van notariële schenkingen en op het beheer van het vermogen van het HV zou het bestuursprofiel en de portefeuilleverdeling van bestuur in 2010 worden aangepast. Dit voornemen is verschoven naar 2011.

8.3 Stichting Vrienden van het Humanistisch Verbond afdeling Haaglanden

Het bestuur van de Stichting Vrienden HV Haaglanden bestaat op 31 december 2010 uit:

Marjan Hoogeboom, voorzitter

Sinds: september 2008

Rob Bronsgeest, penningmeester

Sinds: september 2008

Peter de Ruiter

Sinds: september 2008

Jeannine Engels

Sinds: oktober 2008

Gerda Ewalt

Sinds: september 2010

9. Beleid en begroting 2011

9.1 Beleid HV

De centrale doelstellingen zullen in 2011 ongewijzigd blijven. Het is het laatste jaar van het Meerjarenprogramma Zelf denken, samen leven 2007 – 2012. Voor 2011 zal een Speerpuntenprogramma worden opgesteld met de prioriteiten voor 2011. De speerpunten voor de vier programmalijnen liggen in het verlengde van de activiteiten in 2010:

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

Speerpunten voor *Publiek humanisme* zijn:

- "Zelfbeschikking en het waardig levenseinde" (de ontwikkeling van een website en tv-avond over uitburgeren in samenwerking met de Humanistische Omroep (Human)),
- "Privacybescherming" (ontwikkeling digitale privacytest voor persoonlijke meningsvorming over privacy),
- "Humaan Vreemdelingen(detentie)beleid" (debatactiviteiten over morele dilemma's en de positie van onuitzetbaren).
- Het project "De dialoog" over homoseksualiteit en religie zal in 2011 wordt afgerond.

Speerpunten voor *Existentieel humanisme* zijn:

- de afronding en promotie van de humanistische canon (zie hieronder);
- het Cinematografisch Verbond: een filmproject over levenskunst.

Speerpunten voor *Gezonden en Verbonden* zijn:

- de afronding van een herziene beroepscode, beroepsprocedure en benoemingsprocedure voor geestelijke begeleiding
- de ontwikkeling van 'moreel beraad' in zorginstellingen door geestelijk begeleiders als instrument om aanbod en positie humanistisch geestelijke begeleiding.

Speerpunt voor *Van verbond naar netwerk* is:

- de ontwikkeling, presentatie en implementatie van het digitale ledenpanel voorjaar 2011 (april). Doel ervan is de betrokkenheid van leden bij de verenging te versterken.

Speerpunten voor de *werving* zijn:

- continuering van de ledenwervingscampagne *Geloof u ook meer in het leven voor de dood*, waarin met name de radiospot met bekende Nederlanders een centrale rol speelt;
- versterking van de samenhang tussen wervingsactiviteiten van het HV en Steunfonds Humanisme en tussen werving, communicatie en inhoudelijke activiteiten. Het nieuwe MJP moet hiervoor het beleidskader bieden.

Speerpunt voor *communicatie* is:

- versterking van de gelijktijdige inzet van diverse media (crossmediale aanpak).

In 2011 wordt eveneens het *Meerjarenprogramma 2012 –2017* (MJP) ontwikkeld. Om tot een zo groot mogelijk draagvlak voor het nieuwe MJP te komen, zal de inhoud in samenspraak met leden, afdelingen, geestelijk begeleiders en samenwerkingspartners tot stand komen. Hiervoor zullen we onder meer gebruik maken van een nieuw digitaal ledenpanel. Inzet is dat in de loop van 2011 700 leden aangesloten zijn op het ledenpanel.

Het MJP 2012-2017 zal worden vastgesteld op de ALV in november 2011.

9.3 **Beleid Steunfonds Humanisme**

In 2011 ligt het accent in het wervingsbeleid van het Steunfonds op versterking van de samenhang met het HV-wervingsbeleid. Daartoe zullen de werkzaamheden van het Steunfonds een geïntegreerd onderdeel worden van een nieuw Meerjarenprogramma HV/Steunfonds.

Met het oog daarop zal eveneens worden onderzocht of, en zo ja hoe de huidige juridische en organisatiestructuur van het Steunfonds aanpassing verdient.

Daarnaast zal in 2011 verder worden gewerkt aan de stroomlijning van de juridische en fiscale afhandeling van nalatenschappen en ET-schappen, onder meer via standaardisering van een aantal werkzaamheden. Een van de aandachtspunten daarbij is het onderzoeken van de mogelijkheden om de doorlooptijd van de afhandeling van nalatenschappen te beperken. Ook het ontwikkelen van kengetallen voor werving en beheer van de notariële schenkingen zal hierin worden meegenomen.

Wat betreft het beleggingsbeleid zal in 2011 nader worden onderzocht of in het kader van de versterking van duurzame beleggingen de overstap naar een ~~andere~~ **KPMG** meer wenselijk is.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden: 11
KPMG Accountants N.V.

Begroting 2011

Baten

Baten uit fondsenwerving	1.661.437
Subsidies	50.000
Rentebaten en baten uit beleggingen	143.000

Totaal baten

1.854.437

Lasten

Besteed aan doelstellingen	1.962.932
Werving baten:	
Kosten eigen fondsenwerving	383.802
Kosten van beleggingen	32.000

Beheer en administratie	
Kosten beheer en administratie	172.074

Totale lasten

2.550.808

Resultaat boekjaar

- 696.371

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

JAARREKENING 2010

BALANS PER 31 DECEMBER 2010

	<u>31 december 2010</u>		<u>31 december 2009</u>	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Materiële vaste activa		<u>29.013</u>		<u>39.607</u>
		<u>29.013</u>		<u>39.607</u>
Vorderingen en overlopende activa	2.290.389		1.416.448	
Effecten	5.745.612		5.447.651	
Liquide middelen	<u>718.531</u>		<u>1.007.860</u>	
		<u>8.754.532</u>		<u>7.871.959</u>
Totaal activa		<u><u>8.783.545</u></u>		<u><u>7.911.566</u></u>
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
<i>Reserves</i>				
Continuïteitsreserve	7.365.064		6.523.477	
Bestemmingsreserves	<u>792.203</u>		<u>744.872</u>	
		8.157.267		7.268.349
Kortlopende schulden en overlopende passiva		<u>626.278</u>		<u>643.217</u>
Totaal passiva		<u><u>8.783.545</u></u>		<u><u>7.911.566</u></u>

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paragraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2010

	Realisatie 2010 €	Begroting 2010 €	Realisatie 2009 €
Baten:			
Baten uit fondsenwerving	2.641.026	1.560.487	2.003.742
Subsidies	92.704	50.000	87.253
Rentebaten en baten uit beleggingen	489.678	143.050	794.496
Som der baten	<u>3.223.408</u>	<u>1.753.537</u>	<u>2.885.491</u>
Lasten:			
Besteed aan doelstellingen	1.766.486	1.775.447	1.645.807
Werving baten:			
Kosten eigen fondsenwerving	373.074	371.063	312.660
Kosten van beleggingen	34.392	32.000	29.919
Beheer en administratie:			
Kosten beheer en administratie	160.538	159.510	145.667
Som der lasten	<u>2.334.490</u>	<u>2.338.020</u>	<u>2.134.053</u>
Resultaat boekjaar	<u>888.918</u>	<u>-584.483</u>	<u>751.438</u>
Het resultaat is als volgt verdeeld:			
Toevoeging bestemmingsreserve Jong HV	1.496		505
Onttrekking bestemmingsreserve afschrijvingen	-11.698		-11.698
Toevoeging bestemmingsreserve ziekteverzuim	54.600		0
Toev./Onttrekking bestemmingsreserve dienstverl. Afd.	34.034		-20.000
Onttrekking bestemmingsreserve St. Vrienden van afd. Haaglanden	-31.101		-39.618
Toevoeging/Onttrekking continuïteitsreserve	841.587		822.249
	<u>888.918</u>		<u>751.438</u>

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

KASSTROOMOVERZICHT

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Resultaat	888.918	751.438
Aanpassing voor: Afschrijving	15.310	15.247
Verandering in werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	-1.171.902	-1.755.806
Mutatie kortlopende schulden	-16.939	-36.016
Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>-1.188.841</u>	<u>-1.791.822</u>
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investeringen in materiële vaste activa	-4.716	0
Desinvesteringen van materiële vaste activa		
Kasstroom uit investeringactiviteiten	<u>-4.716</u>	<u>0</u>
Totale kasstroom	<u>-289.329</u>	<u>-1.025.137</u>
HET VERLOOP VAN DE LIQUIDE MIDDELEN IS ALS VOLGT:		
Stand per 1 januari	1.007.860	2.032.997
Stand per 31 december	718.531	1.007.860
Afname liquide middelen	<u>-289.329</u>	<u>-1.025.137</u>

ALGEMENE TOELICHTING EN GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de eisen zoals verwoord in Richtlijn 650 voor fondswervende instellingen.

Gelieerde en verbonden partijen

Het Humanistisch Verbond heeft met meerdere andere organisaties op humanistische grondslag een relatie. In de meeste gevallen is er sprake van een relatie op 'afstand'. Dergelijke organisaties, veelal stichtingen, zoals Stichting Huisvesting Humanistisch Verbond Groningen, Stichting Humanistische Uitvaartbegeleiding, de Humanistische Omroep, Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs, Stichting HVO Primair, de Universiteit voor Humanistiek, Stichting Socrates, het Humanistisch Historisch Centrum, zijn weliswaar op humanistische grondslag georganiseerd, maar functioneren volledig zelfstandig en hebben eigen, specifieke doelstellingen die los staan van het Humanistisch Verbond. Het Verbond is in het verleden vaak betrokken geweest als (mede-) oprichter van deze stichtingen en heeft meestal het benoemingsrecht van leden van het bestuur.

Met enkele andere organisaties/stichtingen is de relatie intensiever. Niet alleen is sprake van benoeming van de bestuurders door het Verbond (of één van de afdelingen), maar het doel van deze stichtingen is eigenlijk alleen het (financieel) ondersteunen van het werk van het Humanistisch Verbond (soms specifiek in één van de afdelingen) en beheren van het daartoe in de stichting bijeengebracht vermogen.

In de statuten van deze stichtingen is bepaald dat in geval van liquidatie het vermogen aan het Humanistisch Verbond (en/of één van de afdelingen) toevalt.

Dergelijke stichtingen worden vanwege deze sterke verbondenheid met het Humanistisch Verbond in de samengevoegde jaarrekening meegeconsolideerd. Het gaat om de volgende stichtingen:

- De Stichting Steunfonds Humanisme
- De Stichting Vrienden van Humanistisch Verbond afdeling Haaglanden

Grondslagen voor waardering activa en passiva

De in de balans opgenomen activa en passiva zijn, voorzover niet anders wordt vermeld, tegen nominale waarde opgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde minus de afschrijvingen. De afschrijvingen zijn lineair op basis van een geraamde economische levensduur en zijn als volgt:

- inventaris	20%
- computerapparatuur en -programmatuur	20%
- overige installaties	20%

In het jaar van aanschaf wordt tijdsevenredig afgeschreven.

Vorderingen

Vorderingen zijn opgenomen voor de nominale waarde, zonodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Effecten

De effecten, bestaande uit aandelen en obligaties, worden gewaardeerd tegen de marktwaarde, dat is de beurswaarde per balansdatum. Ongerealiseerde - en gerealiseerde koersresultaten worden direct ten bate of ten laste van het resultaat in het desbetreffende jaar gebracht.

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011¹⁶

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

Pensioenen

De vereniging heeft voor haar werknemers een pensioenregeling welke is ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Deze regeling kan worden geclassificeerd als een toegezegde bijdrageregeling. Dat wil zeggen dat de vereniging geen verplichting heeft tot het voldoen van aanvullende premies in geval van een tekort bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn anders dan de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar. De premies zijn als lasten opgenomen in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Grondslagen voor de bepaling van de resultaten

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Overschotten/ tekorten op de baten worden verwerkt in de desbetreffende bestemmingsreserves.

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voorzover niet anders wordt vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen kosten en opbrengsten opgenomen.

Nalatenschappen en ontvangen bijdragen uit acties van derden worden verantwoord in het jaar van ontvangst, ongeacht of het een voorschot of afrekening betreft. De reeds aangemelde nalatenschappen worden verantwoord indien de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De overschotten en tekorten worden toegelicht onder de staat van baten en lasten.

Kostentoerekening

Kosten worden toegerekend aan de doelstelling, werving baten en beheer en administratie op basis van de volgende maatstaven:

- * Direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend
- * De onderstaande niet direct toerekenbare kosten worden als volgt verdeeld:
 - personeelskosten
 - huisvestingskosten
 - organisatiekosten
 - afschrijving en rente

Doelstelling	75,93%
Eigen Fondsenwerving	14,86%
Beheer en administratie	<u>9,21%</u>
	100,00%

Voor elk personeelslid is door de directie een zo juist mogelijk inschatting gemaakt van de urenbesteding gesplitst naar doelstelling, eigen fondsenwerving en beheer en administratie. Op basis van deze verdeling zijn bovengenoemde percentages tot stand gekomen.

KPMG Audit 17
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoelinden:
KPMG Accountants N.V.

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

Materiële vaste activa

	Overige Installaties	Computers	Overige Inventaris	Totaal 2010	Totaal 2009
	€	€	€	€	€
<i>1 januari 2010</i>					
Aanschaffingswaarden	2.149	19.317	69.325	90.791	90.791
Cumulatieve afschrijvingen	2.149	17.161	32.584	51.894	37.276
Boekwaarde lokale afdelingen	0	710	0	710	1.339
Boekwaarden 1 januari	0	2.866	36.741	39.607	54.854
Mutaties					
Investeringen	0		3.755	3.755	0
Investeringen lokale afdelingen	0	961	0	961	0
Afschrijvingen	0	1.027	13.695	14.722	14.618
Afschrijving lokale afdelingen	0	588		588	629
Totaal mutaties	0	-654	-9.940	-10.594	-15.247
<i>31 december 2010</i>					
Aanschaffingswaarden	2.149	19.317	73.080	94.546	90.791
Cumulatieve afschrijvingen	2.149	18.188	46.279	66.616	51.894
Boekwaarde Lokale afd	0	1.083	0	1.083	710
Boekwaarden 31 december	0	2.212	26.801	29.013	39.607

Alle activa zijn primair benodigd voor de bedrijfsvoering.

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

	<u>31-12-2010</u>	<u>31-12-2009</u>
	€	€
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	74.542	65.729
Interest obligaties	73.690	72.896
Nog te ontvangen legaten en notariële schenkingen	2.132.734	1.237.658
Stichting HUB	2.329	0
Overige vorderingen en overlopende activa	7.094	40.165
	<u>2.290.389</u>	<u>1.416.448</u>

Er is ultimo 2010 geen voorziening voor oninbare debiteuren noodzakelijk.

Effecten

	<u>2010</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2009</u>
	€	%	€	%
Obligaties	3.728.748	65%	3.261.101	60%
Aandelen	1.778.317	31%	1.677.403	31%
Alternatieve beleggingen	238.547	4%	509.147	9%
	<u>5.745.612</u>	<u>100%</u>	<u>5.447.651</u>	<u>100%</u>

	Obligaties	Aandelen	Alternatieve beleggingen	Totaal 2010	Totaal 2009
Stand per 1 januari	3.261.101	1.677.403	509.147	5.447.651	3.863.730
Aankopen	860.251	347.248	0	1.207.499	1.536.957
Verkopen	367.016	456.065	296.228	1.119.309	562.358
Koersresultaat ongerealiseerd	-25.588	209.731	25.628	209.771	609.322
Stand per 31 december	<u>3.728.748</u>	<u>1.778.317</u>	<u>238.547</u>	<u>5.745.612</u>	<u>5.447.651</u>

Liquide middelen

ING-Bank	163.421	92.254
ASN bank	5.893	5.890
Rabobank	4.194	7.601
Schretlen	288.709	617.178
Liquide middelen Afdelingen	256.314	284.937
	<u>718.531</u>	<u>1.007.860</u>

Per 31 december 2010 zijn alle liquide middelen direct opvraagbaar.

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede betrekking heeft)
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

19

PASSIVA

Reserves

	Continuïteitsreserve	Bestemmingsreserves	Totaal 2010	Totaal 2009
	€	€	€	€
Stand per 1 januari	6.523.477	744.872	7.268.349	6.516.911
Mutatie via resultaatbestemming	841.587	47.331	888.918	751.438
Stand per 31 december	<u>7.365.064</u>	<u>792.203</u>	<u>8.157.267</u>	<u>7.268.349</u>

Continuïteitsreserve

Deze reserve is gevormd ter dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat ook in de toekomst alle verplichtingen nagekomen kunnen worden. De noodzakelijk geachte omvang van deze reserve is ultimo 2010 berekend op € 21.754.000.

De onderbouwing van deze reserve bestaat uit 4 elementen te weten:

a. De normale CBF-norm. Deze norm geeft een buffer om kosten voor de korte termijn op te vangen. De CBF-norm is 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie voor een bedrag van € 3.502.000.

b. Een opslag op de CBF-norm in verband met de bijzondere kostenstructuur van HV. In tegenstelling tot veel goede doelenorganisaties heeft HV veel eigen kosten en bijna geen subsidie-uitgaven. Voor deze component wordt een opslag van 1 gehanteerd op de normale CBF norm: € 3.502.000.

c. Een separate component omdat het vermogen niet alleen een opvang van risico's is, maar een belangrijke inkomstenstroom, waarmee de activiteiten gefinancierd worden. Voor deze component is een beleggingsvermogen nodig van circa € 6.000.000.

d. De externe opbrengsten uit hoofde van nalatenschappen zijn erg belangrijk maar erg onvoorspelbaar en volatiel. Er is extra vermogen nodig om deze fluctuaties op te vangen. Met ingang van het boekjaar 2010 worden de inkomsten uit nalatenschappen begroot op € 700.000. Om een rendement van € 700.000 te genereren moet de beleggingsportefeuille gegroeid zijn tot € 17.500.000, uitgaande van een gemiddeld rendement van 4%. Veiligheidshalve is een extra vermogen nodig van 50% van € 17.500.000 om fluctuaties op te vangen. Derhalve € 8.750.000.

Bestemmingsreserves

Dienstverlening afdelingen

	2010	2009
	€	€
Stand per 1 januari	29.000	49.000
Toevoeging/onttrekking via resultaatbestemming	34.034	-20.000
Stand per 31 december	<u>63.034</u>	<u>29.000</u>

Jong HV

Stand per 1 januari	3.829	3.324
Toevoeging via resultaatbestemming	1.496	505
Stand per 31 december	<u>5.325</u>	<u>3.829</u>

Afschrijvingen

Stand per 1 januari	31.681	43.379
Onttrekking via resultaatbestemming	-11.698	-11.698
Stand per 31 december	<u>19.983</u>	<u>31.681</u>

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

	2010	2009
	€	€
<i>Ziekteverzuim</i>		
Stand per 1 januari	0	0
Toevoeging via resultaatsbestemming	54.600	
Stand per 31 december	<u>54.600</u>	<u>0</u>
<i>St. Vrienden van Humanistisch Verbond afd. Haaglanden</i>		
Stand per 1 januari	680.362	719.980
Toevoeging via resultaatsbestemming	-31.101	-39.618
Stand per 31 december	<u>649.261</u>	<u>680.362</u>
Totaal bestemmingsreserve	<u><u>792.203</u></u>	<u><u>744.872</u></u>

De bestemmingsreserves betreffen door het bestuur geormerkte gelden voor specifieke doeleinden. Het zijn geen verplichtingen aan derden.

Dienstverlening afdelingen: Deze bestemmingsreserve is ontstaan uit de ontvangen gelden van opgeheven afdelingen voor nieuwe ontwikkelingen binnen de vereniging ten behoeve van de afdelingen en actieve leden (vrijwilligersbeleid). In 2010 wordt € 34.034 toegevoegd vanuit een ontvangen legaat.

Jong HV: De eventuele onderbesteding in enig jaar van de realisatie ten opzichte van de begroting wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Afschrijving: Deze bestemmingsreserve is ontstaan uit de bijdrage van Stichting Steunfonds Humanisme voor de aanschaf van de nieuwe inventaris als gevolg van de verhuizing. De jaarlijkse afschrijvingen op deze activa worden onttrokken uit deze bestemmingsreserve.

Ziekteverzuim: Deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de kosten voor de vervanging van zieke werknemers in de toekomst.

St. Vrienden van Humanistisch Verbond afd. Haaglanden: Deze bestemmingsreserve wordt gemuteerd met het resultaat van de stichting. In 2010 was het € 31.101.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) bevestiging heeft.²¹
Paraaf voor identificatie doeleinden:
KPMG Accountants N.V.

	<u>31-12-2010</u>	<u>31-12-2009</u>
	€	€
Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Schulden overige Humanistische organisaties	308.331	314.151
Vooruit ontvangen contributies	1.637	2.026
Te betalen salariskosten	62.578	52.701
Te betalen loonheffing en sociale premies	67.252	50.001
Te betalen pensioenpremie	2.408	2.178
Crediteuren	119.819	170.215
Stichting HUB	0	75
Accountantskosten	19.189	10.858
Nog te betalen diverse kosten	45.064	41.012
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>626.278</u>	<u>643.217</u>

De vooruitontvangen contributies zijn incidentele stortingen van leden voor het volgende jaar.

De te betalen salariskosten zijn gestegen ten opzichte van vorig jaar doordat de personeelskosten zijn gestegen alsmede de daarmee samenhangende reservering voor vakantiegeld en vakantiedagen.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Met betrekking tot het huren van onroerend goed is een huurverplichting aangegaan op 1 april 2007 voor een periode van 10 jaar tot en met 31 maart 2017. De verplichting is € 71.455 per jaar.

Met betrekking tot de dienstverlening is een verplichting aangegaan op 6 november 2007 voor de periode van 5 jaar te weten 1 januari 2008 tot en met 31 december 2012. De verplichting is € 105.941 per jaar.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Realisatie 2010 €	Begroting 2010 €	Realisatie 2009 €
BATEN:			
Baten uit fondsenwerving			
Nalatenschappen	1.685.150	700.000	1.148.594
Periodieke bijdragen	57.774	70.000	61.257
Notariele schenkingsacten	29.411	25.000	30.744
Overige bijdragen en giften	19.178	5.000	16.882
Contributies en donaties	677.790	577.500	594.036
Actieopbrengsten	77.978	70.000	94.085
Giften en schenkingen	38.733	0	5.582
Giften en schenkingen afdelingen	4.680	0	5
Bijdragen ontvangen door Afdelingen	12.913	56.025	6.343
Overige bijdragen	2.200	20.000	0
Deelnemersbijdragen	3.210	10.000	9.825
Opbrengsten verkoop	5.201	2.000	6.876
Opbrengst Activiteiten afdelingen	19.329	16.795	17.420
Overige baten afdelingen	7.479	8.167	12.093
	<u>2.641.026</u>	<u>1.560.487</u>	<u>2.003.742</u>

De nalatenschappen zijn zeer moeilijk te vergelijken met de begroting en het vorig jaar. Ultimo boekjaar worden de nalatenschappen zo betrouwbaar mogelijk vastgesteld en wordt een balanspost opgenomen voor nog te ontvangen nalatenschappen die betrekking hebben op het boekjaar.

De periodieke bijdragen en overige bijdragen en giften moeten voor de vergelijking met de begroting bij elkaar genomen worden. In de ontvangen bijdragen en giften zit een bedrag van € 4.439 van late ontvangsten uit de najaarsactie 2009.

De betalende leden zijn gestegen van 11.139 per 31 december 2009 naar 11.314 per 31 december 2010. Dit is een stijging van 175 leden. De gemiddeld ontvangen contributie per lid in 2010 was (na aftrek van de extra geïnde contributieachterstand over 2008 en 2009 van € 40.000) € 56,37. (2009; € 53,33, 2008; € 56,20).

De giften en schenkingen bestaan voor het grootste gedeelte uit een ontvangen legaat ad € 34.034, welke bestemd is voor extra activiteiten voor de afdelingen en daarom wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve dienstverlenende afdelingen.

Subsidies

Subsidie COC Nederland	92.704	50.000	87.253
	<u>92.704</u>	<u>50.000</u>	<u>87.253</u>

De subsidie van OC&W die via het COC Nederland aan ons wordt doorbetaald is hoger dan begroot doordat het Humanistisch Verbond meer activiteiten heeft uitgevoerd die doorbelast worden aan het COC.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft
Paraaf voor identificatie doeleinden:
KPMG Accountants N.V.

	Realisatie 2010 €	Begroting 2010 €	Realisatie 2009 €
Rentebaten en baten uit beleggingen			
Obligatierente	141.662	120.000	120.898
Dividend	23.522	20.000	19.159
Rente obligaties ongerealiseerd	794	0	14.643
Gerealiseerd winst /verlies bij verkoop effecten	109.030	0	15.757
Waardeveranderingen effecten ongerealiseerd	209.772	0	609.322
Interest op beleggingsrekeningen	1.213	0	9.811
Interest baten	1.210	3.050	2.869
Interest baten afdelingen	2.475		2.037
	<u>489.678</u>	<u>143.050</u>	<u>794.496</u>

De gerealiseerde winst bij verkopen is het gevolg van het einde van langlopende leningen. De waardeverandering van effecten ongerealiseerd is lager dan in 2009 omdat de aandelenmarkt in 2010 stabiel was.

Het netto-beleggingsresultaat over 2010 is € 455.286 (€ 489.678 beleggingsbaten minus € 34.392 beheerskosten beleggingen) ten opzichte van € 764.577 over 2009.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft. 24
Paraaf voor identificatie doeleinden:
KPMG Accountants N.V.

	Realisatie 2010 €	Begroting 2010 €	Realisatie 2009 €
LASTEN:			
Besteed aan doelstellingen			
Activiteitskosten:			
Humus	44.930	55.000	48.326
Jaarbeeld	12.947	11.000	10.474
Algemene ledenvergadering	14.784	14.000	16.230
Dienstverlening afdelingen	14.377	16.900	27.361
Activiteiten afdelingen	3.514	10.000	8.395
Jong HV	6.004	7.500	6.995
Human tijdschrift	514	0	533
Publiciteit	8.246	8.000	2.956
Website	8.368	10.000	9.303
Van Praagprijs	86	0	34.776
De Dialoog	22.858	0	3.082
Maatschappelijke discussie (diverse activiteiten)	46.785	40.000	31.276
Diensten-Geestelijke Verzorging	53.199	54.000	42.141
Diensten-Relatieviering	2.554	0	3.193
Diensten-Netwerk Vrijgevestigden	0	1.000	298
Diensten HVO	0	0	745
Humanistische Alliantie	16.830	15.000	15.300
Humanistisch archief	40.434	40.000	39.367
LHVVO	0	0	8.750
IHEU	2.159	7.000	6.092
EHF	1.000	1.000	1.000
Projecten afdelingen	143.377	169.999	128.287
	<u>442.966</u>	<u>460.399</u>	<u>444.880</u>
Personele kosten	897.575	884.603	802.028
Huisvestingskosten	94.651	89.392	82.821
Organisatiekosten	306.860	282.093	295.828
Afschrijving en rente	24.434	58.960	20.250
	<u>1.766.486</u>	<u>1.775.447</u>	<u>1.645.807</u>

Humus: de kosten voor Humus zijn lager dan begroot in verband met lagere portokosten door het lidmaatschap van de VFI. Daarnaast is een voorgenomen lezerenquete niet doorgegaan.

Activiteiten afdelingen (Tijdelijke Stimuleringsmaatregel/FSA budget): vier afdelingen hebben een aanvraag ingediend waarvan er twee zijn gehonoreerd voor een totaalbedrag van € 3.514.

Afdelingen maken weinig gebruik van de regeling omdat ze doorgaans voldoende vermogen hebben, of over onvoldoende capaciteit beschikken om de activiteiten te organiseren die onder de regeling

De Dialoog: de kosten voor de Dialoog zijn niet begroot. De realisatie betreft voornamelijk de kosten voor de productie van de documentaire "Help een homo in de klas". Tegen over deze kosten staat ook een hogere gerealiseerde subsidie van het COC.

Maatschappelijke discussie (diverse activiteiten): deze kosten zijn hoger dan begroot door de kosten ten behoeve van een nieuw opgericht Platform Bescherming Burgerrechten van € 12.581.

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V. 25

Bestedingspercentage

Onderstaand is de verhouding van de totale bestedingen aan de doelstellingen in relatie met de totale baten procentueel weergegeven voor de jaren:

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Totaal bestedingen	1.766.486	1.775.447	1.645.807
Totaal baten	3.223.408	1.753.537	2.885.491
Bestedingspercentage	54,80%	101,25%	57,04%

Het gerealiseerde percentage is lager dan de begroting omdat de baten aanzienlijk hoger zijn uitgevallen dan begroot. De bestedingen daar in tegen zijn niet evenredig gestegen.

Onderstaand is de verhouding van de totale bestedingen aan de doelstellingen in relatie met de totale lasten procentueel weergegeven voor de jaren:

Totaal bestedingen	1.766.486	1.775.447	1.645.807
Totaal lasten	2.334.490	2.338.020	2.134.053
Bestedingspercentage	75,67%	75,94%	77,12%

Kosten eigen fondsenwerving

	Realisatie 2010 €	Begroting 2010 €	Realisatie 2009 €
Directe activiteitskosten	114.053	113.700	77.630
Personeelskosten	175.661	173.123	156.962
Huisvestingskosten	18.524	17.495	16.209
Organisatiekosten	60.054	55.207	57.896
Afschrijving en rente	4.782	11.539	3.963
	<u>373.074</u>	<u>371.063</u>	<u>312.660</u>

Kostenpercentage fondsenwerving

Onderstaand is de verhouding van de kosten fondsenwerving in relatie met de totale baten procentueel weergegeven voor de jaren:

Baten fondsenwerving	2.641.026	1.560.487	2.003.742
Kosten fondsenwerving	373.074	371.063	312.660
Kostenpercentage fondsenwerving	14,13%	23,78%	15,60%

Door de aanzienlijke stijging van de baten fondsenwerving en de enigszins gelijkblijvende kosten fondsenwerving is het kostenpercentage fondsenwerving lager ten op zichte van de begroting.

	Realisatie 2010 €	Begroting 2010 €	Realisatie 2009 €
Kosten beheer en administratie			
Personeelskosten	108.872	107.299	97.283
Huisvestingskosten	11.481	10.843	10.045
Organisatiekosten	37.221	34.217	35.883
Afschrijving en rente	2.964	7.152	2.456
	<u>160.538</u>	<u>159.510</u>	<u>145.667</u>

Kostenpercentage beheer en administratie

Onderstaand is de verhouding van de totale lasten in relatie met de kosten van beheer en administratie procentueel weergegeven voor de jaren:

Totale lasten	2.334.490
Kosten beheer en administratie	160.538
Kostenpercentage beheer en administratie	6,88%

KPMG Audit
2.338.020 2.134.053
Document waarop ons rapport d.d.
159.510 145.667
30 AUG. 2011 6,83%

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatie doeleinden: 26
KPMG Accountants N.V.

Voor elk personeelslid is een urenbesteding gemaakt naar bestemming. Hieruit zijn verdelingspercentages gekomen op basis waarvan de bovenstaand kostencategorieën worden toebedeeld aan kosten beheer en administratie.

Deze percentages zijn in de grondslagen opgenomen.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V. 27

Toelichting lastenverdeling(model C)
 Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Doelstellingen		Werving baten			Beheer en administrat	totaal boekjaar	begroot boekjaar	vorig boekjaar
	doelstelling	Eigen Fondsen werving	Acties derden	Subsidies	Beleggingen				
Directe activiteitskosten	442.966	114.053				0	557.019	574.099	522.510
Personeelskosten	897.575	175.661				108.872	1.182.108	1.165.024	1.056.273
Huisvestingskosten	94.651	18.524				11.481	124.656	117.730	109.075
Organisatiekosten	306.860	60.054				37.221	404.135	371.517	389.607
Afschrijving en rente	24.434	4.782				2.964	32.180	77.650	26.669
Kosten van beleggingen					34.392		34.392	32.000	29.919
Totaal	1.766.486	373.074	0	0	34.392	160.538	2.334.490	2.338.020	2.134.053

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatie doeleinden:
 KPMG Accountants N.V.

Toelichting op lastenverdeling (model C)

	Realisatie 2010 €	Begroting 2010 €	Realisatie 2009 €
Directe activiteitskosten			
Activiteitskosten voor doelstellingen	442.966	460.399	444.880
Activiteitskosten voor fondsenwerving:			
Wervingsactiviteiten	100.817	102.700	73.010
Promotiemateriaal	13.236	11.000	4.620
	<u>114.053</u>	<u>113.700</u>	<u>77.630</u>
Totaal directe activiteitskosten	<u><u>557.019</u></u>	<u><u>574.099</u></u>	<u><u>522.510</u></u>

De verklaring voor de lagere activiteitskosten voor doelstellingen ten opzichte van de begroting is opgenomen op pagina 21 (toelichting besteed aan doelstellingen).

De kosten van het promotiemateriaal zijn hoger dan begroot door de kosten van de brochure Eigentijds Humanisme die niet in de begroting was opgenomen.

Personeelskosten

Salarissen	925.429	926.038	823.321
Sociale lasten en pensioenpremies	202.286	218.464	176.017
Uitzendkrachten/ inhuur derden	121.249	103.882	130.212
Personele kosten Afdelingen	2.085	2.700	2.117
Opleidingskosten	19.255	10.000	11.767
Overige personeelskosten	40.206	42.000	38.265
	<u>1.310.510</u>	<u>1.303.084</u>	<u>1.181.699</u>
Af doorberekende salarissen	128.402	138.060	125.426
Totaal personeelskosten	<u><u>1.182.108</u></u>	<u><u>1.165.024</u></u>	<u><u>1.056.273</u></u>

Directiebeloning:

Brutosalaris	81.636		80.404
Vakantiegeld	6.454		6.300
Eindejaarsuitkering	7.302		4.751
Variabele beloning	6.713		6.713
	<u>102.105</u>		<u>98.168</u>
SV lasten	5.355		5.045
Pensioenlasten	10.345		9.626
Totaal beloning obv fulltime dienstverband	<u><u>117.805</u></u>		<u><u>112.838</u></u>

Aan de directie zijn geen leningen, garanties of voorschotten verstrekt.

Gedurende het boekjaar 2010 heeft het gemiddelde aantal werknemers in fte's 15,5 bedragen (2009 :14,7).

De salarissen inclusief sociale lasten en pensioenpremies zijn € 16.787 lager dan begroot. De voornaamste oorzaak is dat de sociale lasten moeilijk zijn te begroten en in de begroting geen rekening is gehouden met de premiekorting voor oudere werknemers.

De hogere uitgaven voor uitzendkrachten en inhuur derden zijn het gevolg van de extra activiteiten ten behoeve van De Dialoog. Hiertegenover staan ook extra inkomsten

De opleidingskosten zijn hoger dan begroot door de kosten voor een leertraject ten behoeve van alle medewerkers van het landelijk bureau. Deze kosten waren niet begroot maar in 2010 is het bestuur akkoord gegaan met een overschrijding van deze post.

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
	€	€	€
Huisvestingskosten			
Huur (inclusief energie en water)	84.182	86.000	81.972
Huisvestingskosten afdelingen	22.561	12.730	13.093
Verzekeringen	4.523	3.000	1.766
Kantinekosten	0	2.000	57
Beheerkosten pand	12.187	13.000	12.187
Overige huisvestingskosten	1.203	1.000	0
	<u>124.656</u>	<u>117.730</u>	<u>109.075</u>

Organisatiekosten

Portokosten	3.117	8.000	6.174
Financiële administratie	49.679	42.400	45.987
Interne dienstverlening Humanitas	42.358	42.000	41.232
Advieskosten	15.448	5.000	16.048
Accountantskosten	34.604	29.500	31.893
Automatisering	39.670	35.000	33.971
Telefoon en faxkosten	1.205	3.000	2.024
Drukwerk	6.904	8.000	3.602
Repro	17.584	20.000	18.124
Kantoorbenodigdheden	2.909	3.000	2.879
Documentatiekosten	2.433	3.000	2.902
Lidmaatschappen/contributies	6.333	6.000	5.629
Kosten relatieadministratie	27.366	18.000	22.416
Bestuurskosten	3.798	9.000	9.400
Kosten notaris en advocaat	19.379	20.000	14.824
Publiciteitskosten	60.962	60.000	45.868
Kosten acties	0	0	20.938
Organisatiekosten Afdelingen	50.643	40.675	45.425
Overige kosten Afdelingen	11.900	8.792	7.257
Overige algemene en organisatiekosten	7.843	10.150	13.014
	<u>404.135</u>	<u>371.517</u>	<u>389.607</u>

De kosten voor de financiële administratie zijn hoger dan begroot doordat er extra werkzaamheden zijn uitgevoerd ten behoeve van de financiën van de afdelingen die niet in de begroting zijn opgenomen.

De advieskosten zijn hoger dan begroot door juridische adviezen (GV defensie), adviezen inzake personeelsmanagement (twee nieuwe functiebeschrijvingen) en adviezen met betrekking tot de herinrichting van de organisatie die niet begroot waren. Het bestuur is in juli 2010 akkoord gegaan met een overschrijding van deze post t.b.v. de ondersteuning directie bij organisatiekwesities.

De kosten relatieadministratie zijn hoger dan begroot. De hogere kosten hangen samen met de extra functietoepassingen en aanpassing voor de contributieverhoging met ingang van 2011.

De accountantskosten zijn in 2010 hoger dan begroot door niet begrote controlewerkzaamheden voor de afdelingen.

De automatiseringskosten zijn hoger dan begroot door de aanschaf van het tijdschrijfsysteem Big Ben.

M.i.v. 2010 zijn de kosten acties toegevoegd aan de begrotingspost directe activiteitenkosten t.b.v. de eigen fondsenwerving.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiebeelden:
KPMG Accountants N.V.

Afschrijving en renteAfschrijvingen
Rente rekening courant
Rente en bankkosten

Realisatie 2010 €	Begroting 2010 €	Realisatie 2009 €
15.310	18.650	15.247
9.641	56.000	4.794
7.229	3.000	6.628
<u>32.180</u>	<u>77.650</u>	<u>26.669</u>

Kosten van beleggingen

Beheerskosten vermogen

<u>34.392</u>	<u>32.000</u>	<u>29.919</u>
<u>34.392</u>	<u>32.000</u>	<u>29.919</u>

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.**30 AUG. 2011**(mede) betrekking heeft
Paraaf voor de lidmaatschapsleden:
KPMG Accountants N.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de besturen en de directie van Verslaggevende eenheid Stichting Steunfonds Humanisme en Vereniging Humanistisch Verbond en Stichting Vrienden van het Humanistisch Verbond afdeling Haaglanden

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de samengevoegde jaarrekening 2010 van Verslaggevende eenheid Stichting Steunfonds Humanisme en Vereniging Humanistisch Verbond te Amsterdam en Stichting Vrienden van het Humanistisch Verbond afdeling Haaglanden te Den Haag bestaande uit de samengevoegde balans per 31 december 2010 en de samengevoegde staat van baten en lasten over 2010 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de besturen

De besturen van de stichtingen en de vereniging zijn verantwoordelijk voor het opmaken van de samengevoegde jaarrekening die het samengevoegde vermogen en het samengevoegde resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ 650). De besturen zijn tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht om het opmaken van de samengevoegde jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevoegde jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de samengevoegde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de samengevoegde jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van risico's dat de samengevoegde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de besturen van de stichtingen en de vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de samengevoegde jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de samengevoegde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het samengevoegde vermogen van de Verslaggevende eenheid Stichting Steunfonds Humanisme, Vereniging Humanistisch Verbond en Stichting Vrienden van het Humanistisch Verbond afdeling Haaglanden per 31 december 2010 en van het samengevoegde resultaat over 2010 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving Fondsenwervende Instellingen(RJ 650).

Wij melden dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de samengevoegde jaarrekening.

Amstelveen, 30 augustus 2011

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

K.G.P. Tegel RA

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

OVERIGE GEGEVENS

Resultaatbestemming

Het positieve resultaat ad € 888.918 is conform de resultaatverdeling toegevoegd aan de desbetreffende algemene reserve, bestemmingsreserve en bestemmingsfondsen.

Gebeurtenissen na balansdatum

In april 2011 is in een testament duidelijk geworden dat de stichting Steunfonds Humanisme een nalatenschap van € 85.000 heeft ontvangen met een geoormerkte bestemming, te weten gemeenschap Heereveen. De HV-gemeenschappen in Friesland zijn in 2005 opgegaan in de afdeling Fryslân. In 2011 zal het bedrag worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve dienstverlening afdelingen ten behoeve van de afdeling Fryslân.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

30 AUG. 2011

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatie doeleinden:
KPMG Accountants N.V.